

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

E lapszám a hó és a sízés kedvelőinek készült

A Történelmi turistaegyesületek III. téli találkozója az NCA támogatásával jött létre.

Ötvenéves szerelem

18 éves voltam 1960. januárban, amikor megismertem Öt. Már hallottam szépségéről, különleges vonzerejéről, ami különösen télen bővíti el imádóit. Egy szombat kora délután, a munkahelyről elkéredzkedve, feledhetetlen barátommal épp elértük a vonatot, ami Hozzá vitt. Péter is vágott megismerni, akiről tudtuk, hogy szinte megközelíthetetlen. A vonat után egy kisebb vonatra kellett átszállni, és még várt ránk közel három óra gyaloglás, hegynek fölfelé, csomagjainkat cipelve. Mások is versenyeztek velünk, de mi fiatalabbak voltunk, űzött a kíváncsiság és a vágy. Már besötétedett, de Öt messziről, a csillagok fényében is láttuk, vagy csak látni véltük. Végre egy utolsó kaptató, li-hegünk, de törjük a mély havat, és ott állunk előtte, megbabonázva. Talpig fehérben fogad bennünket. A Börzsöny teteje, Nagy-Hideghegy, a maga 856 méterével. (folyt. 2. old.)

Történelmi turista egyesületek találkozója

A Magyarországi Kárpát Egyesület 2010. március 4-8. időtartamban immár harmadik alkalommal rendezte meg téli táborát a Madarasi Hargitán. Nem véletlen a visszatérés, hiszen a környezet csodálatos, több nehézségi fokú sípálya van és a kellemes szállás is biztosított.

„Miközben becsuktam a kaput, visszaneztem az ablak alatt nyíló hóvirágokra és kissé neveltségeseznek tűnt a buzgalom, amivel a negyedik pulóvert is begyömöszöltem a zsákomba. Ugyan a Hargitára indultunk, de már szemmel láthatóan tavasz van...” kezdte beszámolóját Ábrám Emese a 13. oldalon.

A Hargita-tetőn (fotó: Ábrám Emese)

Találkozás egy régi szerelemmel

A turistaház egy régi fényképen

A szürkés lávakőből épült turistaház ajtaja nyitva, a folyosó falára erősített állvány tele sílécokkal, az épületben füstszag. Az étterem már tele korábban érkezett tisztelőkkel, beszélgetnek, öltözködnek, esznek. Nekünk szerencsére van foglalásunk egy négyágyas szobába, ahol két nálunk valamivel idősebb férfi már rakja a kályhát, hogy a hideget elkeresse. Az emeletes ágyakra leheveredünk, olyan, mintha egy tekőbe feküdnénk bele. Fő, hogy nem az étterem kőpadlóján, felfújhatatlan gumimatracon kell aludnunk, mint azoknak, akik csak úgy vaktában, szállásfoglalás nélkül jöttek föl a hegyre. Társainkat rögtön kérdezzük, milyen a hó? „Nagy, taposni kell,” volt a válasz. „És a sífelvonó, amiről a turistakaluzban olvastunk?” – kérdezzük izgatottan. Kacagás a válasz. „Négy éve nem működik. Kezelője a forradalom után lelépett, a hűtővíz ott maradt a Diesel-motorban, és a fagy szétrepesztette az egész berendezést.” Ez bizony nagy csalódás volt, de az éhség másfelé terelte a gondolatainkat. A magunkkal hozott élelemből megvacsoráztunk, és a fölmászás nagy vízvesztését a teának nevezett sívívvel jól eloltottuk. Ki is volt írva, hogy alko-

holos italt a turistaházban nem szolgálnak föl, és az épületbe bevinni is tilos. Nem voltunk iszákosak, nem is bántuk. Másnap először a ház előtti enyhébb lejtőn, a „déli” kezdtük a sízést. A terep jól be volt taposva, a Tabánban szerzett technikáinkkal is elboldogultunk. Egy óra után szobatársaink biztatására átmentünk a híres nagy északra. A ködtől csak annyit láttunk, hogy mély a hó és alig van sínyom. Elindultunk lefelé, de hamar kanyarodni kellett, mert veszedelmesen gyorsultunk a meredek lejtőn. Ilyen mély havat még sosem láttunk, nem csoda, hogy a kanyarból nagy esés lett. Minden kanyarból. Egy órai küzdelem után beláttuk, hogy a szűzhavas sízéshez még sokat kell tanulni, ezért visszamentünk a déli lejtőre.

Vasárnap kora délután a háborúból maradt katonai hátizsákjainkat felvéve sível vágunk neki az útikaluzban beharangozott nagy élmények, a Királyrétre vezető jó kilométeres „lefutás”-nak. Az első, meredek részt az erdőben kanyarogva, azaz a fordulókat átlépéssel megoldva, nagyobb nehézség nélkül eljutottunk a Magas Tax alatti rétre, ahol az akkor még vadászháznak nevezett földszintes épület nem állt

nyitva a közönség előtt. A réten végigcsúszva jött azonban a „rókaút,” egy keskeny, de meredek szakasz. Itt oldalazva, a mély havat kotorva, csak nehezen tudtunk leereszkedni. Utána viszont egy enyhe lejtésű, mély út következett, ezen óvatosan, fékezve, de folyamatosan lehetett csúszni. Időnként felgyorsultunk, ennek a vége általában egy esés volt. Az út közben kiszélesedett, ez volt a híres „taxi nyiladék,” ezen már nyugodtabban lehetett eresztetni a léceket. Helyenként botozva, de végül alig egy óra alatt megérkeztünk Királyrétre, ahol még éppen fölfértünk a kisvasútra. A kocsik közepén árasztotta a meleget egy-egy jó vaskályha, ezt rács vette körül, ami jól lehetett szárítani a vizes kesztyűket. A Kismarosig tartó tíz kilométeres utat az erdei vonat alig ötven perc alatt meg is tette, ez mégis gyorsabb volt, mintha gyalog mentünk volna. Viszont legalább fél órát kellett várni a nagyvasúti csatlakozásra a jéghideg váróteremben, még szerencse, hogy a főként sízőkből álló tömeg melege kissé megemelte a hőmérsékletét. De végül befutott Szob felől a személyvonat, jó sok kocsival, Vác előtt még elég üresek voltak, mindenkinek jutott bennük ülőhely, és a jól eső melegben Budapestig aludni is lehetett.

Az elmúlt ötven évben hányszor tettem meg ezt az utat! Barátokkal, egyetemi diáktársakkal, lányismerősökkel, feleséggel, gyermekeinkkel, amatőr síversenyes résztvevőivel, újabban pedig az ötvenes-hatvanas éveket taposó szenvedélyes sí-barátokkal. Nagy-Hideghegy, az egykori szépasszony, semmit sem öregedett, sőt egyre szebb lett. A tönkrement régi felvonó helyén előbb egy kistestvér született, majd 1986-ban a Dunakanyar Intéző Bizottság és a

Síszövetség jóvoltából a nagy északi nagy felvonója korszerűbb formában újjászületett. Két további sípálya ékesíti a hegy tetejét. A régebben annyira nehezen megközelíthető hölgy közben engedékenyebbé lett. Ma már nem Királyréten végződik az út, hanem négy kilométerrel tovább, a Nagy-Vasfazék patak melletti, a Nagy-Inóc alatti ún. Cseresznyafai autóparkolóban. 1993 és 1994 telén a hazai diplomáciai testület is megismerte és megszerezte Hideghegyet, két sikeres diplomata-síversenyen. Vagy tíz éve hétvégeken síbusznak nevezett matuzsálemi korú járművek szállítják föl a turistákat és sízőket. Én a változásoknak tanúja, sőt nagy mértékben szorgalmazója és előmozdítója voltam, ezt a birtokomban lévő és folyóméterekben kifejezhető levelezés és egyéb dokumentáció tanúsítja. Négy évvel ezelőtt a menedékház bérlője és a sílétesítmények akkori tulajdonosa, Láng Róbert fölkérésére a vezetésem alatt álló patinás turistaegyesület, a Magyarországi Kárpát Egyesület a felvonók kezelését is átvette.

2006-ban új tulajdonost kapott a hegy. A szlovákiai magyar hátterű, amerikai illetőségű üzletember, Hites György komoly befektetéseket eszközölt: a turistaház belső berendezését kicserélve minden szobában központi fűtés és hideg-meleg folyóvíz fogadja a vendégeket, az étterem új bútorzatot és kandallót kapott, sőt „konditerem”-nek nevezett titokzatos létesítmény került az egykori 14 ágyas szoba helyére. A konyha megfelel a szigorú európai uniós normáknak, talán jó pár városi vendéglőnél jobban is. Nem a turista-közönség igényelte ezt. Ami még fontosabb: ma már négy korszerű, szlovák gyártmányú tárcsás Poma-lift áll a sízők rendelkezésére. Ha sikerül az értelmetlen és

indokolatlan ellenkezést leküzdeni, jövőre már mesterséges hóval lehet betéríteni legalább a déli pályát, így egész télre garantálva a havat. A keskeny erdészeti úton a látogatók felszállítását és a ház ellátását télen, a nagy hóban is biztosító járművek ugyan jobbak, mint ötven évvel ezelőtt Szabó fuvaros kétlovas szánja volt, de ennél jobb megoldást is el tudok képzelni. A taxi rétig az utat rendesen ki kellene építeni (továbbra is elzárva a közforgalom elől, de hóekével takarítva), onnan pedig egy székes felvonóval szállítani föl a közönséget a hideghegyi ház előtti sípályáig.

Az új tulajdonos az 1986 óta működő nagy felvonót annyira elavultnak és nem biztonságosnak találta, hogy lebontatta. A helyére került új felvonó építése három évig tartott, de idénre végre elkészült, én most szombaton, február 13-án próbáltam ki. Működik, ez a lényeg. Pályáján még van javítani való, a tárcsák is lehetnének nagyobbak, és a nagy északi pálya előkészítését is meg lehetne oldani, ha azt is lehetne hóágyúzni. Volna rá helyi vízforrás, de vannak, akiknek a gondolattól is égnek áll a hajuk. E természetvédők nem éppen az emberek, az ifjúság, az egészséges élet támogatói. Jó lenne meggyőzni őket arról, ami már rég sikerült az Alpokban és a világ legtöbb hegyvidékén: a mesterséges hótakaró nemhogy károsítja, de védi a természetet – a tavaszi szárazságtól, a tűzveszélytől, és a gyepszőnyeg téli rongálásától.

Barátaimmal együtt megöregedtünk, de a Berda József által megénekelte Hideghegy, „kicsiny hazánk Jóreménység-foka” változik, de nem öregszik. Bennünk, régi tisztelőiben, hódolóiban pedig nem halványul az iránta érzett szerelem. Mi nem vagyunk féltékenyek rá, sőt azt kívánjuk, hogy minél több szeretője legyen, kivált az ifjú nemzedék soraiból. Noha mi is el-elkalandozunk nagyobb hegyekbe, hódolunk a hatalmas sípálya-rendszerek előtt, de minden télen hűségesen visszatérünk az első szerelemhez, ahol úgy érezzük magunkat, mint évtizedekkel ezelőtt, amikor ott fön, a tiszta levegőn és a fehér lejtőkön a nehéz körülmények ellenére jókedvűek voltunk, nemcsak Hideghegy, de Magyarország jobb jövőjében is bízunk.

Jeszenszky Géza, MKE

„*Ötvenéves szerelem*...ez már nem is szerelem, hanem annál sokkal több. Inkább függőség, szenvedélybetegség. Jobban kéne terjeszteni, hogy mások is kapják el a betegséget!”
Gyurka Botond, MKE

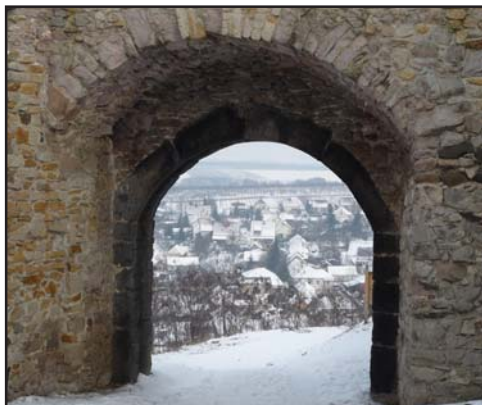

Túrasízéseim a Börzsönyben

Nagy örömünkre ismét nagy hó volt a Börzsönyben az idei télen.

A január 21. csütörtöki klub vetítés után István barátom megkérdezte:

- Dolgozol szombaton?
- Nem.
- Van-e valami tesztelni való cuccod?
- Van. Kaptam egy pehely hálózásakat.
- Akkor szombat éjszaka aludjunk fent a Csóványos toronyban!
- Nagyon jó! Az egyesületi téli túra előtt legalább kiprobálom itthon.
- Természetesen túrasíelünk.

Nógrád Várkapu

Így, szombat reggel bepakoltam a túlélő felszerelést. Kényelmesen elfértünk a nagy kombiban a túralécekkel, bakancsokkal, zsákokkal együtt. István nógrádi hétvégi házát ellenőriztük, és ha már ott voltunk, felkerestük a Nógrád-vár geoládáját. A várdombról a délelőtti napsütésben csodaszép kilátásunk volt a környékre. A kocsit a Csurgó-forrásnál hagytuk. Felcsatoltuk a túraléceket, és az Országos Kék jelzésen 12:30-kor indultunk a hegyre. Szokás szerint hamar megálltunk levenni egy réteg ruhát. Igazítottunk a síbakancs szorításán. Hintóporozás, zokni csere, tea, nápolyi. A Saj-kút után meredek és nagyon köves volt az út, épp fel lehetett jutni, legmagasabbra bakolva. Megegyztünk, Diósjenő felé fogunk lesielni. Elöl volt a fejlámpánk, hiszen későn indulva számí-

Foltán kereszt

tottunk sötétbe érkezésre. Csodálatos naplementében értünk a Foltán-tisztásra. Meglepetésünkre csoportos túrázókkal találkoztunk. Mind később megtudtuk, a „Magas Börzsöny” északába nyúló teljesítménytúra közepébe csöppentünk. Természetesnek is mondható, hogy barátunkkal, Őrsi Bálinttal találkoztunk feljebb, és váltottunk is néhány szót. Annyira tiszta volt az idő, hogy a félhold ellenére sem kellett lámpát használnunk. A nagyobb hóban már jól látszott a kitaposott ösvény. Ahogy lassan közeledtünk a csúcshoz, a hófehér erdőben kísérteties fények kezdtek imbolyogni, majd egyre jobban hallani lehetett a fiatalok nevetését, és az indulási-érkezési időpontok elhangzását. 18-óra végre felértünk és meglát-

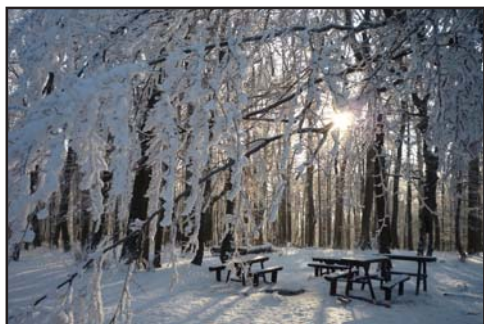
Csóványosi éjszaka

tuk a misztikus fények eredetét, a tábortüzet és körülötte a fiatalokat, ahogy fejlámpával a fűzeteket pecsételik. A Csóványos torony mellett két sátor is állt, mert ott mindig fúj a szél. A tűz fölött kis bográcsban tea melegedett. Maradék karácsonyi szaloncukrot osztogattak. Érdekes látvány volt a távolban feltűnő fejlámpás versenyzők érkezése. Vannak, akik így hétvégéznek, buliznak.

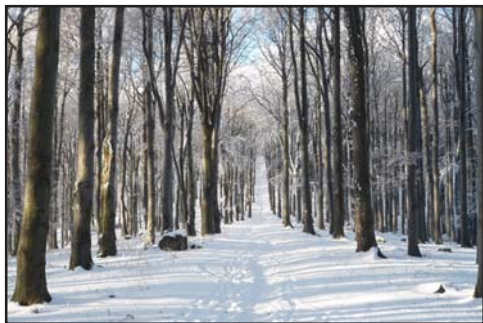
Alvóhelyünk a Csóványos toronyban

Úgy készültünk, ahogy már néhányszor, most is a toronyban alszunk ponyván, matracon, megfelelő téli hálósákban, az első emeleten. Feladogattam a síléceket, a hátizsákokat. Megfőztem a reggeli teát-forraltbort, a vacsorának való frankfurti virsliket. Mire lefeküdtünk már csendesedett a kinti társaság. Addigra a hőmérőnk is beállt a -8 fokos értékre.

Csóványos reggel

Másnap reggel 7:30-as ébresztővel már le-késtük a napfelkeltét. Ragyogó tiszta idő, -14 fok volt. Hálósákban fekvéssel reggeliztünk, nápolyit forralt borral. Aztán gyors öltözködéssel mindent magunkra vetünk, hiszen minimális mozgással csak csúszunk lefelé. A rengeteg lábnyom árulkodott csak az éjszaka mozgalmassá-

Csóványos nyiladék

gáról. Szikrázó napsütésben csak ketten voltunk a felhők felett. 8:30-kor, a kedvenc nyiladékomban, a zöld jelzést követve kezdtük meg a siklást, néha az erdőben fordulva, nagy ívekben. A Hinta-rétnél rövid pihenővel töltöztünk a napsütésben. Nem sokkal lejjebb viszont már le kellett venni a léceket, mert nem fedte elegendő hó a köveket. Végül Diósjenőről majdnem végig a vasúti sínek között csúsztunk be Nógrádba 12:40-re.

Jó hétfégi mozdulás volt.

A következő téli Börzsönylátogatásom hétköznapra esett. Azért vállalkoztam rá, mert túrasíversenyző barátom, kollegám már négy napja mozgásban volt. Február 13-i hétfégén Gyömbéren rohagált. Gondoltam eléggé fáradt lehet, így valószínű tudnám tartani vele az iramot. Szerdán mindketten szabadnaposak voltunk. Ezért azt terveztük, hogy kedden munka után, éjszaka túrasízünk fel, Királyrétről Hideghegyre, majd szerdán, úttalan utakon, az északi oldalon csúszkálunk le Diósjenőre.

Érkezés Hideghegyre

Korom-bércen

Kismarosról már a buszban felvettük a síbakancsokat, néhány szokolyai néni fejcsóválása kíséretében. Királyréten már csak csatolni kellett a léceket, a sofőr jókívánságai közepette. 20:15-kor, a korom sötétben persze rögtön kapcsoltuk a fejlámpáinkat, a GPS-t. A már jól ismert piros jelzést követtük, a túrasi kötések nagy csattogásával. Azon izgultam, hogy az erdőszéletről a véredek nehogy kijöjjenek. Megúsztuk, valószínű a megfelelő vacsorájukat ették. Fakitermelés miatt, Csaba előjelzésével nem a „Grófi úton”, hanem a számomra még ismeretlen „Róka úton” balról kerültük a Taxi hegyet. Fellélegeztünk, mikor kiértünk az ismerős Taxi rétre. Egy másodpercnyi megingással, bepillantottam az útról a Taxi ház mögötti fáskamrához. Milyen jól elaludhatnánk a puha fűrészponton, a -10-es pehely hálószátkban... Csaba megszólalt mellettem: indulhatunk! Egyre meredekebben araszoltunk felfelé. A déli sípálya alá érve, megláttuk a ház fényeit. 21:55-re felértünk! Hmm... hiába, ha van húzóerő.

De még jobban meglepett, hogy az ebédelőben senkit sem találtunk. Buli? A kissé kómában lévő büfés végül kinyitotta az ajtót. Becuccoltunk: a csurom vizes ruháinkat kitepergettük, a síbakancsokat szétszedtük, jó szagok terjengtek. Aztán vacsoráztunk főtt debrecenit fejenként 2 sörrel, majd szunya. Reggel korán felébredünk, mivel nincsen függöny az ablakokon. Gyors reggeli (nápolyi), majd dél előtti csúszkálásra indulunk hátizsákok nélkül. Sajna pocsek állapotban találjuk a hátsó sípályákat. 20cm-es jégkockákon extrém mutatvány fordulni. Ugye a ratrak hátulján lévő lapot nem nyomta le az illető... Végülis az erdőn keresztül leérkeztünk a felvonó alsó végéhez. Bóde persze nincs... Azzal a lendülettel folytattuk

utunkat az ismeretlenbe. Egészen a vadászház fölé csúsztunk ki, a Szabó-kaszálóra. Na onnan visszaaraszoltunk Hideghegyre, majd Csaba felvezetett a Korom-bércre, ahová nem visz turistaút, de ilyenkor télen fel lehet menni a Nemzeti Parkban. Onnan a Nyugati Börzsöny panorámája tárult elénk. Visszaérve a turistaházba, a mosolygós konyhatündértől korai ebédet kaptunk, egy tál ételt, hogy meg ne feküdjék a hasunkat. 11:30-kor indultunk neki a Diósjenőre tartó tekergésünknek. A Csóványost nem a megszokott úton, hanem a katlanból értük el (Spartacus-forrás). Az egy hónapinál jóval nagyobb hóban csúsztunk le a zöld jelzés nyiladékan, megállás nélkül a Nyír-réti kastélyromig. A volt Hárombarát vadászháztól viszont nagyot kerültünk balra. Jó sífutó út. Az erdőszéletről le a faluba, határeset hórétegen. Na aztán az utcák már teljesen le is voltak olvadva. Úgyhogy gyalog, lécekkel, épp kifulladásom előtt jött a szupi nagy busz, bevitt minket egészen Vácig. Szóval lefelé 16 km-t sikerült összehozni 4 óra alatt, amiből 5 km sífutás volt szintben... De irtó hamar hazaértünk a zónázó vonattal. Fürdés, rövid megjelenés szülinapi bulin, angolos távozás, majd otthon mély álomba zuhanás.

Amíg bírjuk, meneküljünk a városból!

Szöveg és fotók: Stauróczky Tamás, MKE

Történelmi turista egyesületek találkozója a Madarasi Hargitán

Az egyik szállító járművünk

Március 4-én este indult el buszunk Budapestről a Madarasi Hargitára. A hosszúra nyúlt buszos utazás után átszállás következett Ivón amely a szálláshelyünkhöz legközelebb eső falu. A Madarasi Hargita csúcsa alatt elhelyezkedő, néhány épületből álló kis településre, ahol szállásunk volt, két traktor vontatta szekérrel érkezünk meg. A fagyos, felfelé emelkedő úttal különösen az egyik traktornak gyűlt meg a baja, így kicsit, mi, utasok is besegítettünk a traktornak, mindenesetre egy élménnyel lett gazdagabb az, aki ezt az utat megtette a havas fenyőerdők közötti szerpentines úton, a sűrű hóesésben.

Szállásunk egy néhány éve épült barátságos panzióban volt, amely nemcsak meleg, tiszta szobákat nyújtott, de finom ételekkel és a helyiek kedves, magyar anyanyelvű kiszolgálásával is kényeztetett minket. A világtól elzárt, nyugodt környezet, a havas táj, a környező fenyőerdők kiváló környezetet biztosítottak a pihenésre. Az időjárásra sem lehetett panaszunk,

Tényi György síoktatást tart

hiszen a már meglévő 50-60 cm hóra már érkezésünk idején néhány cm friss hó hullott, majd ott tartózkodásunk alatt minden nap esett többkevesebb hó. De nemcsak friss hóban volt részünk, hanem napsütésben is, két olyan nap volt, amikor több órán keresztül sütött a nap. Így aki szerette volna a megnézni a kilátást a

Síléccel a Madarasi Hargita csúcsára

Madarasi Hargita csúcsáról napsütésben, az megtehetette. Volt, aki többször, de majdnem mindenki legalább egyszer felment a csúcsra.

A táborban nemcsak Magyarországról érkezettek vettek részt, de számos résztvevő jött Székelyföldről is, sőt egy házaspár Szlovákiából.

Hótalpas és túrasí utak

Síverseny

A megérkezés napján (pénteken) a síelés szerelmesei rögtön nekivágtak a sípályáknak, mások sítalpon, hótalpon, vagy gyalogosan ismerkedtek a környékkel. Szombaton megkezdődött a sioktatás, Soltész Ágota és Tényi Gyuri nagy türelemmel és szakértelemmel alpesi sí-t oktattott, míg Szócs Ernő sífutást tanított. Külön kiemeljük Ágota lelkesedését, akit semmilyen baleset, betegség nem tudott abban megakadályozni, hogy gyarapítsa a síelők táboraát. Stauróczy Tamás néhány kilométeres sí- és hótalpas túrát vezetett ezen a napon a környéken. Este Mályi József tartott hangulatos, irodalmi betétekkel tűzdelt előadást a Kárpát koszorú expedícióról, amelyet megálmodott és vezetett.

Vasárnap több kategóriában síversenyek zajlottak le. A Székelyföldről érkezettek is aktív résztvevők voltak, számos kiváló helyezést értek el. Tamás ezen a napon hosszú sí- és hótalpas túrát szervezett, amelynek során a Csicsói Hargita csúcsot (1759 m) lehetett megmászni. Este az EKE országos elnöke, Dezső László – aki könyvet is írt a Gyilkos tőről – tartott előadást a Gyilkos tőről, Gyergyószentmiklósról, amelyet csodálatos képeket bemutató vetítéssel egészített ki és mindenkit arra biztatott, hogy személyesen nézze meg ezeket a szépséges tájakat majd a nyári gyergyószentmiklósi nyári táborban. A Székelyföldről érkezettek a Gyopárba hívtak meg minket vendégségbe, ahol a résztvevők igen kellemes órákat töltöttek, megtapasztalták a helyiek híres vendégszeretétét.

A hétfői napra már a búcsú nyomta rá bélyegét, ennek ellenére műlesiklás versenyt és sífutó versenyt szervezett Udvarnagi Miklós és Szócs Ernő.

Nem mindenki választotta azt a lehetőséget, hogy traktor vontatta szekéren menjen le Ivóba. Néhányan sí- és hótalpon indultak el az erdőn keresztül a faluba, mások hótalpon, bakancsban mentek le. Mindannyian szerencsésen megérkeztek a buszhoz, így néhány perccel 6 óra után fájó szívvel búcsút mondtunk a Madarasi Hargitának és elindultunk Magyarország felé.

Nagy élményben volt részünk, élvezhettük a téli sportokat, csodálatos hóval borított tájakon, fenyőerdők között túrázhattunk, élvezhettünk a hóesést és a napsütést, a hóval borított, napfényben csillogó hihetetlenül fehér fenyők látványát.

Köszönettel tartozunk azoknak, akik ehhez hozzájárultak, a sioktatóknak, a túrát vezetőknak, a versenyeket rendezőknek. Külön köszönet illeti Fehér Katát, aki a tábor szervezését már október folyamán megkezdte és a tábor alatt, annak zavartalan működését biztosította, akihez a nap 24 órájában bármilyen problémával fordulhattunk. Nagyon sajnáljuk, hogy Lindmayer Éva, aki decemberben átvette Katától a tábor szervezését nem tudott eljönni.

Köszönjük, és nagyra értékeljük áldozatos munkáját.

Urbán Ágnes, fotók: Nagy Péter

Stauróczy Tamás geolóda keresés közben a Csicsói Hargita csúcsán

Téli tábor a Hargitán

Miközben becsuktam a kaput, visszanéztem az ablak alatt nyíló hóvirágokra és kissé nevetségesnek tűnt a buzgalom, amivel a negyedik pulóvert is begyömösöltem a zsákomba. Ugyan a Hargitára indultunk, de már szemmel láthatóan tavasz van.

A királyhágói pihenő alatt egyre sűrűbben hulló hó láttán már nem is tűnt nevetségesnek az a négy pulcsi. A buszba visszaülve, a jó melegben lehunytam a szemem, de tényleg csak egyetlen pillanatra és amikor ismét kinyitottam, már az Alsó Nyárárdmentét láttam, tiszta fehérbe öltözve. A hóesés végigkísért utunkon: hullott, míg Ivómezőn a csomagok átkerültek a buszból a traktor vontatta szekerekre, amíg a traktor felküzdötte magát a szállásig vezető jeges, meredek, hosszú úton, és hullott akkor is, amikor végre beléptünk a Súgó Vendégház előterébe. Itt már mind a négy pulóver rajtam volt.

Rövid cserebere után mindenki elfoglalta a szobáját, majd a legmerészebbek rögtön elindultak síelni, túrázni, vagy csak egyszerűen köszönni a hegyeknek: Szervusztok, itt vagyunk ismét!

Az erdélyiekkel, felvidékiekkel és kárpátaljaiakkal körülbelül 70 fő volt a létszámunk. Nem volt sok gyerek ugyan, de nem éreztem hiányát, mert a felnőttek, csapattársak és idege-

nek egyaránt olyan gondoskodó szeretettel fordultak felém, mintha mindenkinek a sajátja lettem volna.

A vacsora végeztével és Géza bácsi első hegyi beszédét követően még sokáig együtt maradtunk a gyönyörű, csupa fával berendezett étteremben. Mályi Jóska bácsi mesélt a Kárpát-Koszorú gerinctúráról, miközben az erről szóló könyv kézről kézre járt. Végül minden gyerek átvehette a „2500 kilométer a Kárpátok főgerincén, Kárpát-Koszorú Nemzetközi Túraútvonal” egy-egy névre szólóan dedikált példányát.

Másnap reggel már a túrákon megszokott barátságos káosz uralkodott. A gyors svédasztalos reggeli után szétszéledve egyesek síelni, mások Tamás vezetésével, hótálpal és túraléccel csúcskerülő túrára indultak, megint mások a legmagasabb székely hegy tetejére indultak fotózni. Ádámmal délelőtt lecsúsztunk az összes pályán, ismerkedtünk a felvonókkal. Egyre hosszabodó szakaszokon Guszti, a bernáthegyi is elkísért bennünket, akiről senki meg nem mondta volna, hogy nem is olyan régen mindkét hátsó lába a rattrak lánctalpa alá került. Délután két motorszánnal egészen Szentegyházásfaluiig mentünk le, gyönyörű havas tájban. Előttünk az úton mindössze két szánnyom volt.

Vasárnap délelőtt „megörököltük” a helyiek családi versenyének kitűzött pályáját. Akik a Csicsói Hargitára túráztak, sajnos nem vehettek ebben részt, de maradtunk így is szép számmal. A verseny izgalmas volt, én 110-es rajtszámmal versenyeztem és nagyon büszke vagyok az ott nyert aranyérmemre. Vacsora után újabb meglepetés következett: az Erdélyi Kárpát Egyesület elnöke, Dezső László tartott egy

vetítéssel egybekötött előadást a Gyilkos tóról. Bár többször jártam már azokon a tájakon, mégis úgy hallgattam, mint egy tündérmesét ...

Hétfőn egy kisebb csapattal én is feljuttam túraléccel a Hargita tetejére. Éppen akkor sütött ki a Nap, amikor felértünk ... Kicsit kapkodni kellett lefele, hogy odaérjek az Ernő bácsi által rendezett alpesi lesikló verseny rajtjához. Itt már versenybe szálltak a „nagy öregek” is, összesen huszonegyen versenyeztek, két futamban. Ez alkalommal bronzérmet nyertem. A rögtön ez után következő sífutó verseny körübelül öt perc alatt teljesíthető távjának bajnoka Méhes László lett.

Az ez után történetekre már rányomta pecsétjét a búcsú, de ahogy leszálltunk a buszról a Hősök terén, már el is kezdett telni az a hátra-

levő idő, ami a jövő évi tábortól elvალaszt. Hargita, biztosan visszajövök!

Ábrám Emese

Kálváriajárás a havas Bakonyban

Magyarpolány:

A templom északi tőszomszédságában, nummulit mészkő alkotta magas hegycsúcson csinos kálvária emelkedik, mely egyúttal látogatott búcsújáráshely is. A kálváriát 1780 körül építették. A község felett emelkedő dombra 153 egyenes lépcső vezet fel. Pihenőinél 5 sátortetős stáció (állomás) épületben közel életnagyságú festett faszobrok láthatók. A hagyomány szerint a sváb Listner testvérek alkotásai.

A szobrok a fájdalmas szentolvasó 5 titkát ábrázolják:

- 1./ aki érettünk vérrel verítkezett,
- 2./ akit érettünk megostoroztak,
- 3./ akit érettünk tövissel koronáztak,
- 4./ aki érettünk a keresztet hozdozta,
- 5./ akit érettünk keresztre feszítettek.

A feljáratnál az Amerikába kivándorolt 107 hívő adományából 1901-ben készült „amerikai keresztet” találjuk. Készítője Hort Sándor keszthelyi kőfaragó. Ugyancsak a feljárat előtt van Czimmerman József és neje Veibl Ágnes által állított Fájdalmas Szűz kőszobra, egy kis stációban 1901-ből. A szobor felállítása előtt is volt ezen a helyen a Fájdalmas Szűznek egy lemezről

képe, amit az 1846-os egyházlátogatási jegyzőkönyv említ. A hegycsúcson lévő neogót kápolna DK-DNY-i fekvésű, 1910-ben építtette Rázgha Balduin ciszterci rendi plébános, ugyancsak az amerikai kivándoroltak és a polányi hívek adományaiból.

A kápolna előtt egy 1930-ban felállított kereszt látható. Régebben itt három fakereszt volt. A hívek Nagypénteken, Húsvét hajnalban és a Mária ünnepeken látogatják a Kálváriát, melyet 2002-2003-ban teljesen felújítottak és díszkivilágítással láttak el.

Városlódi kálvária:

A városlódi kálvária 1859-ben épült 6 stációval. 8 később épített fülkéje egyes családok adományaiból készült. 1860. augusztus 13-án Erhack Ignác esperes szentelte fel. Érdekessége, hogy a domb aljában egy különálló fülke található, benne az utolsó vacsorát ábrázoló képpel. A képeket a mester - Kukurelli Lajos bádogra festette. Frey Mátyás plébános 1971-1972-ben az összes stáció festményeit a Farkas Tibor által készített időálló domborművekre cseréltette ki.

Kislódi kálvária:

A kislódi kálvária a temető területén magasodó dombra épült. A dombra vezető út mentén 2 sorban 14 stáció áll, melyet a dombtetőn álló kápolna zár le. A kálvária építése 1889 szeptemberében kezdődött, mai formáját 1907-ben nyerte el. Megvalósítása Róthy Mihály nevéhez fűződik. Ő az a személyiség, aki talán leginkább

hagyta rajta névjegyet Kislódon. A település plébánosaként nemcsak óvodát építtetett, de ő adott ezer aranyforintot iskolaépítésre alapítvány formájában. Kántorlakást építtetett, a vasútállomásra vezető utat a saját költségén kiköveztette. A főteret, mely előtte egy sáros katlan volt, alácsatornáztatta, négyezer kocsi földdel és kövel feltöltötte, a lezúduló vizet a patakba vezettette, „egy gyönyörű főteret alakított ki”. Ő alapította a község első takarékszövetkezetét is. A kálvária építtetését részben saját költségén, részben pe-

dig közösségi erő megszervezésével irányította. A kálvária mellett találhatóak a kitelepített németek őseinek sírkövei, szám szerint 63 darab.

Összeállította, fényképezte: **Orbán Imre, MKE**

A **Madarasi-Hargita** a Hargita-hegység és Székelyföld legmagasabb hegycsúcsa, egykori sztrатовulkáni kráter peremének északi maradványa. A nehezen felismerhető kráterperem többi hegycsúcsa az Oltárkő (1358 m), a Rákosi-Hargita (1755 m), a Madéfalvi-Hargita (1709 m) és a Csicsói-Hargita (1756 m). Ezek alkotják a Keleti-Kárpátok egyik legnagyobb vulkáni maradványát.

A menedékháztól a csúcs még körülbelül egy óra járásra van. Közepes, vagy inkább könnyű sétával, enyhe emelkedés mellett juthatunk fel. Mindenképpen vállalkozzunk a túrára, ha az időjárás engedi, mert kihagyhatatlan. Sokat mondják, hogy nem is járt Székelyföldön az, aki a Szent Hegyen nem járt.

A Madarasi-Hargita, a székelyek Szent Hegye (1801 m), csúcsán rendkívüli a látvány, szinte

„egész Erdély” a lábaink előtt hever. A már-már valószínűtlen panorámát nem lehet elfeledni.

A hegytetőn körbesétálva, egy másik érzés is hatalmába keríti az embert. A hely misztikus hangulatát a tetőn szétosztottan felállított apróbb-nagyobb kőhalomok és kőfeliratok, valamint a kereszttek és kopjafák fokozzák. Talán nem tudjuk megfogalmazni, de aki itt járt egyszer, biztosan megérti, miért Szent a székelyeknek ez a hely.

Olvastam a fenti sorokat az internetes oldalakon és mindjárt a megérkezésünk napján, koradélután felmentem a csúcsra. A sűrű köd, a jeges szél, a rossz látási viszonyok miatt nem sikerült a beígért panorámban gyönyörködnöm. Aztán még két alkalommal próbálkoztam, hasonlóképpen jártam. Ellenben a hely misztikus szelleme „működött”.

Nagy Péter